NĂM THỨ MƯỜI HAI. — SỐ THỨ 2010

RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DEPOT LEGAL
NỘI SỐ. 9402

NGÀY THỨ HAI 7 JANVIER 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 1796

BAROI

	Một tờ	Một tờ có dấu riêng	Một tờ có dấu riêng và gửi đi các tỉnh	Một tờ có dấu riêng và gửi đi các tỉnh	Một tờ có dấu riêng và gửi đi các tỉnh	Một tờ có dấu riêng và gửi đi các tỉnh	Một tờ có dấu riêng và gửi đi các tỉnh
Một năm	6 $ 00	6 $ 90	6 $ 30	6 $ 30	6 $ 60	12 $ 00	»
Các làng và Các công-sở	»	8 . 00	8 . 00	8 . 00	9 . 00	»	»
Sáu tháng	3 . 00	3 . 50	3 . 20	3 . 20	3 . 30	6 . 00	»
Ba tháng	1 . 50	1 . 75	1 . 60	1 . 60	1 . 65	3 . 00	»
Một tháng	0 . 50	0 . 60	0 . 55	0 . 55	0 . 60	1 . 00	»

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur. 61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-KẾ-LỘC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNGBACTANVAN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

ANNONCES

Décomptées à raison de 2 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 m 065 de large.

Une seule insertion. . . . 0 $ 20 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0 $ 18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Chữ quốc-ngữ với sách quốc-ngữ

Hai vợ chồng nhà kia bàn việc cho con đi học, người vợ nghe chồng nói cho con học chữ quốc-ngữ, liền trả lời rằng : « Chữ quốc-ngữ học làm gì ! » Lại một ông kia nói với bạn rằng : « Tôi chỉ thích đọc báo chữ tây, báo chữ quốc-ngữ thì tôi không đọc bao giờ ». Lại một bà kia, coi một vở tiểu-thuyết thấy tác-giả ra công bài-xích những tật xấu tính hư chạm nọc mình, thì liền lấy làm bất như ý mà xe quyển sách quẳng đi. Những người ấy đều không hiểu thấu sự học ở nước ta xưa kia và bây giờ, chỉ cứ theo ý-kiến riêng của mình, mà không xét đến sự lợi ích chung trong xã-hội, cho nên nghị-luận thiên lệch như thế. Mà trong xã-hội ta hay giờ các hạng người như thế cũng nhiều, nên ta nhân dây mà bàn qua cái công-dụng chữ quốc ngữ đối với người mình thế nào và những sách vở làm bằng chữ quốc-ngữ tiện lợi cho người mình thế nào, mong cho người mình bỏ hết cái thiên kiến ấy, để cùng khuynh-hướng về đường chấn hưng quốc-văn.

Từ khi người Tàu đem chữ nho sang truyền bá ở nước Nam ta, người ta chỉ chuyên học một thứ chữ ấy. Chữ nho vốn không phải là tiếng nước mình, cho nên việc học rất là khó-khăn, không những là tổn phí công phu, mà lại tất phải có tư-chất hơn người, thì nghiệp học mới mong thành được. Vì thế nước ta xưa kia giáo-dục không được phổ-thông, mà dân trí mấy nghìn năm vẫn còn hỗi tắc. Việc ấy không nói thì ai cũng đã đều biết cả rồi.

Từ khi nước Pháp sang bảo-hộ, lại đem chữ Pháp dạy cho người mình. Nước Nam ở dưới quyền Bảo-hộ, thì chữ Pháp là quan-thiết với người mình, không những là để thâu-thái cái học-thuật tư-tưởng của Âu-châu, mà lại là một cách tiện lợi về đường giao-thiệp, chữ Pháp bây giờ nên học, cũng không cần phải nói đến nữa.

Nhưng mà chữ Pháp cũng là văn-tự nước ngoài, công-phu người học, khó nhọc cũng không kém gì chữ nho, cho nên chữ Pháp cũng không dùng làm thứ chữ phổ-thông giáo-dục ở nước ta được.

May có mấy ông giám-mục Âu-châu sang truyền giáo ở nước ta, dùng 25 chữ cái, mà phiên thiết thành tiếng, chữ là tiếng, tiếng là chữ, người học dụng công rất giản tiện, mà thông hiểu rất mau ; vì thế mà truyền bá một ngày một rộng dần dần cả nước đều công nhận chữ quốc-ngữ là chữ bản quốc minh. Từ ngày khoa-cử cũ bỏ đi, học-thuật mới thịnh hành, cái tiếng chấn-hưng quốc-văn một người xướng, trăm người họa, ai cũng muốn dùng chữ quốc-ngữ làm lợi-khí để truyền-bá cái tư-tưởng ngôn-luận của mình. Trong khoảng mười năm nay, sách quốc-ngữ xuất bản đã nhiều : Không kể những sách giáo-khoa, những báo-chương và những tạp chí, lại còn dịch sách tàu, dịch sách tây, cũng là hi-kịch thi văn văn vân ; sách ra một ngày một nhiều, mà số người đọc cũng một ngày một thêm ; ấy là chưa nói đến những giấy má tâm-thường bằng quốc-ngữ ai cũng đọc được cũng viết được ; quốc-ngữ thật là tiện lợi về sự giáo-dục phổ-thông cho nước mình, tưởng ai ai cũng đều công nhận cả. Thế mà ai ngờ lại có người công nhiên bài bác, vậy ta thử xét kỹ cái tâm-lý của mấy người ấy ra sao ?

Ba kia không muốn cho con học chữ quốc-ngữ, chẳng qua là kiến-thức hẹp hòi, cũng không đủ trách : còn ông kia đối với bạn mà nói đọc báo chữ tây, chứ không đọc báo chữ quốc-ngữ ; ông nói thế chắc ông không phải là người đọc báo chữ quốc-ngữ không đọc bao giờ, mà báo chữ tây chắc cũng không bao giờ nhìn đến, chỉ mượn câu nói ấy để tỏ rằng mình thông-hiểu chữ tây. Câu nói của ông, để khoe cái tai riêng của ông thì phải, nhưng chỉn e rằng nếu nhiều người nghe được, thì cũng có ảnh-hưởng một đôi chút đến đường chấn-hưng quốc-văn ở nước ta bây giờ.

Còn như bà thứ ba thấy chuyện người ta bài xích những tật xấu tính hư chạm nọc mình mà dang tay xé vở tiểu-thuyết đi, thì lại làm cho những người vốn có máu bài bác quốc-văn có câu tạ-khẩu rằng tiểu thuyết và hi-kịch mới xuất bản bằng quốc-văn bây giờ, phần nhiều là sách nhảm nhí không nên đọc. Nhưng không phải thế đâu, những người làm sách hay là dịch sách, hoặc là để truyền bá cái tư-tưởng mới của mình, hoặc là mượn chuyện cũ mà ngụ ý khuyên răn : Kinh Thi là sách giáo khoa, mà những chuyện dâm bôn, những thói tệ bạc, đức Khổng-tử cũng không sao tước đi ; Molière tiên sinh đặt ra hài kịch, cũng đem cả những thói hư nết xấu đời bấy giờ, hết sức miêu-tả, để giãi bày ra trước con mắt người ta, cho người ta trông thấy đó mà biết răn biết chừa, ý tứ rất là sâu xa. Phàm những lời chép ở trong sách, những chuyện ghi ở trong sách, đều là một tấm gương sáng cho thiên-hạ đời sau soi chung, thấy điều hay thì biết là hay mà theo, thấy điều dở thì biết là dở mà tránh, chẳng khác gì một ông thầy nghiêm ngồi trước mặt mà dạy bảo khuyên ngăn ; người biết đọc sách thì thật là thu được nhiều phần ích-lợi. Tuy chưa dám nói rằng những sách quốc-ngữ bây giờ, đều là văn-chương chải chuốt, tư-tưởng cao xa, đủ cho người đọc sinh lòng ham mến mà biết ý khuyên răn, nhưng cũng không phải là toàn không được chút ích-lợi cho người đọc cả.

Vả lại số người đọc sách đọc báo có thêm, thì số sách số báo xuất hiện mới thêm ; số sách số báo có thêm, thì quốc-văn mới mau thành lập được ; nếu nhất thiết bỏ sách truyện quốc-ngữ đều không cần đọc cả thì quốc-văn mình bao giờ có nhiều sách mới truyện mới mà thành được một nền văn-tự hẳn hoi ?

Tôi được nghe một câu chuyện từ khi nhỏ, nhân tiện xin thuật lại dây : « Con gái không nên cho học chữ (khi ấy là nói chữ nho), vì con gái không phải thi cử, thông chữ thì chỉ tiện thơ từ đi lại với giai » Câu nói ấy cũng cùng một ý-kiến với người bảo sách quốc ngữ là dở không nên đọc, cũng đều là thấy nghẹn mà thôi không ăn !

H. T. B.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 4 Janvier 1924

Một cái nhà máy bị nổ

Tin New-York. — Nhà máy Peoria bị nổ. 36 người chết, 45 người bị thương.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 5 và 6 Janvier 1924

Lễ cất đám quan thiếu-tá Duplessis de Grenadan

Tại Toulon đã làm lễ cất đám quan thiếu-tá Duplessis de Grenadan một cách trọng thể. Quan thượng-thư bộ Hải-quân và quan quản-trưởng quận Var chủ lễ.

Thành phố Guers-Pierrefeu định dựng một cái đài kỷ-niệm các nhà bị hại trong khi cứu Dixmude.

Cái thủy-tai ở Pháp

Người ta tính ra rằng nước sông Seine ở Paris đến chiều hôm thứ bảy lên đến cực điểm, mà trong ngày hôm chủ nhật nước sẽ xuống.

Ở gần nhà ga Des Invalides, có một bức tường đổ, nước tràn vào đường sắt.

Nước sông Loire đã xuống.

Tòa Nội-các mới nước Nhật

Tòa Nội-các mới nước Nhật đã lập thành. Thủ-tướng : Tử-tước Keyoura ; Ngoại-giao ; Nam-tước Fujemura ; Nội-vụ ; M. Rentera Mizimo ; Tài-chánh M. Kazue Shoda ; Chiến-tranh, đại-tướng Fukuda ; Hải quân : Nguyên soái Susuki.

Việc nước Hy-lạp

M. Venizelos trùng-cử nghị-trưởng.

M. Venizelos coi quốc-vương nước Hy-lạp như là tạm thời tị vị chứ không phải là bị truất. Nay mai sẽ đặt một cuộc chúng dân dầu phiếu để giải-quyết việc truất hoàng tộc hay không, và việc nên đặt chính thể quân chủ, hay chính thể dân chủ.

Việc nước Đức

Tin Dusseldorf. — Ở Bochum, ở Weimar, và ở Werne những người về đảng Cấp-tiến muốn khuyến dã n ứng thợ thuyền đứng làm việc một ngày 10 giờ. Linh cảnh-sát đuổi đi.

Tin Berlin. — Việc thợ kim-khí đình công đã giải quyết xong. Tiền công tăng lên. Còn số giờ làm việc vẫn để một tuần lễ là 48 giờ.

Tin Koenigsberg. — Có một cái hội mới lập để mở mang việc buôn bán của đông bộ đất Phổ-lỗ-sĩ với nước Nga.

Tin Dusseldorf. — Chánh-phủ trung ương đương xét việc đặt một thứ tiền vàng để dùng cho miền trù-bình. Tuần lễ sau sẽ triệu-tập các đại-biểu đến hội-nghị ở Berlin.

Việc trong hạt trú-binh

Đại-tướng Dégoutte có nghị bãi lệ trình giấy thông hành cho nhân-dân ở hạt trú-binh muốn vào nước Đức, và nhân dân ở nước Đức vào hạt trú-binh.

Tại các sở hỏa-xa ở hạt Rhénanie và ở hạt Rhur của các quan Pháp Bỉ quản lý số hàng hóa và hành-khách tính ra bằng một nửa trong năm 1922. Bộ quân-lý thu được đủ tiền để chi, vào các phí-khoản. Cái số thu nhập ngày nay tính được ba triệu quan một ngày.

Việc trong xứ Bavière

in Munich. — Xứ Bavière xin hoàn-cả lại pháp-hiến.

Việc thiết quân luật ở xứ Bavière vẫn để không bãi.

Hội-đồng pháp-hiến ủy toàn-quyền cho chánh-phủ cho đến ngày 31 Mars

Tin Trung-hoa

Ngày 25 Décembre 1923

Trương-phụng-Thai bãi chức

Tào-Côn ra lệnh bãi chức Trương-phụng-Thai (Hà-nam tỉnh-trưởng), dùng Lý-tế-Thâm quyền thay chức ấy.

Giáo-dục bộ xin tăng học phí

Giáo dục bộ xin tăng học phí 1.000.000 đồng, chi phát làm lộ tháng, tài-chánh bộ đã thuận ý, nhưng giao cho ngân hàng Trung-quốc nhận cấp.

Tào-Côn nghị phát hành quốc-trái

Lại viên bị tài giảm đến yết-kiến Tào-Côn luôn luôn, xin ưu cấp cho mỗi người mấy tháng lương ; Tào thấy quốc dụng quẫn thiếu, bèn nghị phát hành quốc trái.

Sử đoàn trả lời về việc đóng chiến-hạm ở Quảng-đông

Công-sứ các nước lại tư giấy sang ngoại-giao bộ nói rằng các nước đem chiến hạm đóng ở Quảng-đông, là cốt để bảo hộ quan thuế và quyền-lợi các hạng tá khoản, chớ không có ý chiếm đoạt hải-quan và đã đánh giây thiếp cho tỉnh-sự các nước ở Quảng-đông phải cự tuyệt các khoản yêu-cầu của Nam chánh-phủ.

Tin Chiết-giang

Tôn-truyền-Phương đời binh sang đánh Chiết-giang, quân tiên-phong đã kéo đến Ngư-lê, thanh thế rất to, người Chiết-giang ở Thượng-hải đã khai hội để bàn cách đối đãi.

Tin Giang-tô

Ở Giang-tô hiện đương triệu-tập quân đội, nói phao rằng để cử hành việc tư-an điển ; nhân dân và thương-khách tỉnh ấy vì thấy bảy giờ không phải là buổi cử hành việc ấy, rất lấy làm kinh sợ.

Việc bộ thự nội-các

Phái Ngô-cảnh-Liêm chủ trương Tôn-bảo-Kỳ bộ thự nội-các ; đảo Ngô phái chủ trương Cao-lăng-Uất ; hai bên tranh-tri nhau, có người khuyên Tào-Côn nên trịnh-trọng việc ấy, sợ rồi sinh biến động to. Tào hạ lệnh giao việc bộ thự nội-các cho Cao, Tôn thấy thế đã tạm lánh ra Thiên-tân

Liên-quân thắng trận

Liên-quân đánh hai ngày kịch-liệt lắm, lại lấy được Bảo-tại.

Nghị-hội Tứ-xuyên xin kiến thiết chánh-phủ

Nghị-hội Tứ-xuyên đánh giây thép cho Tôn-Văn, xin triệu-tập đại-biểu các tỉnh ở Quảng-đông, kiến thiết hoàn toàn chánh-phủ, rồi sẽ cử binh về đánh Bắc-kinh.

ĐỨNG XA MÀ HÃM ĐƯỢC MÁY Ô-TÔ ĐƯƠNG CHẠY

Mới đây nhận các báo có nói đến việc bộ Chiến-tranh nước Đức thí nghiệm một sự phát kiến khiến cho đứng xa cũng có thể hãm được động cơ của các máy, một nhà kỹ-sư Pháp có đến thăm một nhà báo ở Paris mà nói : Việc các báo nước Đức nói đó có thực chứ không phải là nhời đồn bão đâu, vì chính tôi cũng phát minh ra việc ấy, và tôi xin chứng minh cho qui báo quán rõ.

Ông chủ bút báo ở Paris bèn đến nhà ông kỹ-sư. Ông kỹ-sư đưa ông chủ bút vào trong phòng thí-nghiệm của ông, ở đấy có những ống lớn quấn giây điện, cùng các máy khác nữa. Lúc bấy giờ có một cái ô-tô đi ngoài phố, ông kỹ-sư sẽ ấn vào máy của mình, thì ô-tô liền đứng lại không đi được nữa. Người sốp-phơ xuống xe, khám máy chẳng thấy hỏng đâu cả, mà làm thế nào xe cũng không chạy được. Sau lại có hai cái xe ô-tô khác đi qua đương chạy bỗng cũng bị chết như cái xe trước, Một lát nữa nhà kỹ-sư buông cái máy ra, thì ba chiếc ô tô lại đi được như thường. Ông kỹ-sư có nói với ông chủ bút rằng :

Cứ như công việc khảo-nghiệm của tôi ngày nay, thì muốn hãm một cái động-cơ chạy điện cũng được. Giả có một cái tàu bay bay cách đây một nghìn thước, tôi cũng có thể làm cho máy đứng ngay lại được.

SỰ ÍCH LỢI CỦA ÁNH SÁNG ĐỐI VỚI SINH VẬT

Ánh sáng đối với sức khỏe của loài người có ích lợi những thế nào, ngày nay ai cũng rõ. Người thường, ở chỗ sáng sủa ít bệnh tật hơn là người ở những nhà cửa tối tăm. Ở các xứ rét mùa đông áng sáng một giới ít, người ta lại nghiệm ra rằng gà vịt nuôi ở chỗ có nhiều đèn điốc sáng, đẻ nhiều trứng hơn là gà vịt nuôi ở chỗ nơi khác. Người ta lại biết rằng là cây hút nhiều chất bổ trong khí giới, mà là cây lại chỉ làm việc ấy trong lúc có ánh sáng mà thôi. Vì vậy có người nghĩ việc ban đêm thắp đèn trong các vườn rau để khiến cho là rau phải làm việc nhiều hơn. Mấy nhà giồng rau ở Berlin thắp đèn điện trong vườn cả chục, và đưa chuột thấy cái lợi thu thặng dược 3 v/., có khi tới 50. Xem như vậy thì sự ích lợi của ánh sáng đối với sinh-vật to đến thế nào.

VIỆC BẦU CỬ NGUYÊN LAO NGHỊ VIỆN NƯỚC PHÁP

Ngày chủ-nhật mới rồi đã bầu nguyên lão nghị-viên. Tuy rằng chưa biết kết quả cuộc bầu cử về hết cả các hạt, song xem chừng cái thế lực các chánh-đảng cũng như trước không thay đổi.

Quan Thủ-tướng Poincaré ứng cử tại hạt Meuse lại được tái-cử. Số người dự bầu có 810 mà ngài được 794 phiếu. Xem đó thì biết cái chánh sách ngoại-giao của ngài quả được quốc-dân hoan-nghênh vậy.

MẤY QUẢ TRỨNG ĐÀ ĐÃ MƯỜI TRIỆU NĂM NAY

Mới đây một phái bộ Hoa-kỳ đào tại sa mạc Gobi ở Mông-cổ có thấy mấy quả trứng của giống dynosaure là một loài vật rất lớn về thời kỳ khuyết sử. Trong một quả trứng có thấy bộ xương của một con dynosaure nhỏ. Cạnh những cái trứng ấy, lại có bộ xương của một con dynosaure lớn nữa.

Mấy cái trứng ấy hiện để ở viện Vạn-vật học ở New-York. Có tin rằng nay mai sẽ đem bán đấu giá. Đấu giá là 32.000 quan.

Cuộc điều-tra về việc làm tự-điển Việt-Nam

Câu hát

(Tiếp theo)

12. Đi đâu đem thiếp đi cùng, đói no thiếp chịu, lạnh-lùng thiếp theo.

13. Nào khi anh thốt em thà, dạo vàng cán trúc dựa kẻ tóc-mai.

14. Canh khuya (hay là : đêm khuya) ra đứng giữa trời, dơ tay ngắt nguyệt, nguyệt đời nơi nao.

15. Chiều chiều ông Lữ đi câu, cái ve cái chén cái bầu sau lưng.

16. Mang bầu tìm bạn rỗ-tri, tìm không đặng bạn ngồi ý xuống dây.

17 Mang bầu đến chốn Kim-long (nghĩa là đến chỗ làm rượu có tiếng ở Huế), dầu không uống rượu, bay mùi nồng (mùi rượu nồng) cũng say.

18. Mang bầu đến quán rượu đây, say sưa quên hết mấy câu ân tình.

19. Mang bầu đến quán rượu đây, say sưa quên hết mấy câu ân tình.

20. Nhơn-sâm sắc với ngưu-hoàng, uống không mất dạ cho bằng thấy với chàng thấy nhau.

21. Cây khô xuống nước cũng khô, vận nghèo đi tới chỗ mô (chỗ nào) cũng nghèo.

22 Lên non lượm đá thử vàng, vàng kia dùng thập mấy ngàn cũng mua.

23 [illegible] vàng sa không tiếc, tiếc công cầm vàng.

24. Con ai đem bỏ chùa này, nam mô a-di đà phật con, oan thầy thầy nuôi.

25. Chim quyên dại lắm khóng khôn, núi danh sơn không đậu, bay đậu cỗn cỗ may.

26. Hai tay cầm bốn tao nôi, tao thắng tao dùi, tao nhịp, tao thuong (tao nôi, tức là giây cột nôi).

27. Đứng bên ni sông ngó qua bên kia sông, thấy ông huyện Hà-đông đang ngồi xử kiện, ngó chùa Mĩ-thiện thấy nhiều kẻ tu hành, chim kêu dưới suối trên gành, dây không bỏ đó, đó dứt đành bỏ đây.

28. Mẹ ơi, chớ đánh con đau, để con bắt ốc hái rau mẹ nhờ.

29. Mẹ ơi, ông Chánh đòi hầu (nghĩa là muốn cưới vợ lẽ, vợ bé) mua chành chùm-kết gội đầu cho trơn.

30. Khuyên em, chớ lấy học trò, dải lưng tốn vải ăn no lại nằm (hay là, nhọc lo đêm ngày).

31. Có kia, nào nhỏ xinh xinh, đi chợ một mình, cầu đá chờ leo.

32. Đường dài ngựa chạy biết tầm, người thương có nghĩa trăm năm cũng chờ.

33. Lời thề trước miếu sau đình, đó vong ân đó mắc, đây bạc tình đây mang.

34. Trèo lên non kiếm con chim lạ ở chốn thị-thiềng, chim chạ thiếu chi.

35. Tay bưng đĩa muối chấm gừng, gừng cay muối mặn, xin đừng bỏ nhau.

36. Tay cầm một nắm hương tàn, liệu mình vạt xuống, suối vàng tìm anh.

37. Trăng kia, chờ ý mình trôn, ba-mươi mồng-một trăng lòn dưới mây.

38 Gánh cực mà đỡ trên non, con lưng mà chịu cực còn theo sau.

39 Nước sông Gianh chảy về sông Vinh, ông trời xoay dịch nước chảy vòng cung, giàu ơi thương khó với cùng, chớ để cho chim quyên lỡ lứa, anh hùng lỡ đói.

40. Mèo lành ai để cắt tai, gái hư chồng để con khoe tài nỗi chi.

41. Thuở xưa ngọc ở tay ta, ta không cầm đậu ngọc qua tay người, ơi người đậu ngọc chớ cười, cầm vàng c'o biết vàng mười vàng ta.

42· Có con thua kém dưỡng con (nghĩa là vì con) biết bao giờ cho mẹ đặng ma hồng sơn như mọi lần (là mọi khi là lúc còn thiếu thời).

43· Chồng con chi nữa ngày ngà, (nghĩa là lấy chồng chi nữa cho lôi-thôi, cho mang tiếng đèo bòng) cỗ deo chuỗi hột bỏ đề đi tu.

44· Tu đâu cho bằng tu nhà, thờ cha kính mẹ vậy là đi tu.

45· Đi đâu bỏ chiếu ai nằm, bỏ dâu ai hái, bỏ tằm ai nuôi.

46· Đi đâu bỏ lan héo, huệ khô, lan tàn huệ ủ, chốn Tây-hồ quanh-hiu.

47· Chiều chiều gió thổi Ái-vân, chim kêu gành đá, gầm thân lại buồn.

48· Gió đưa lùm chuối sau hè, anh ham vợ nhỏ (vợ bé, tiểu-thiếp) bỏ bè con thơ.

49· Một mình ba liệu bảy lo, lo cau lỗ muộn lo giá biết duyên; còn duyên kẻ đón người đưa, hết duyên đi sớm, về trưa một mình.

50· Sáng trăng trải chiếu hai hàng, bên sau học sách bên nàng quay tơ, quay tơ phải giữ mối tơ, quay năm bẩy mối phải chờ mối ta (hay là: mối ni).

Hoa-Khôi Tourane.

Cuộc thi thơ

Của Ngô-tử-Quyên nữ-sĩ

MCDXLV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn miếu gây nên có nhớ không?
Giữ mối nhân đây nền Khổng-thánh,
Xưa kia còn tưởng lối Lâm-ung
Một dòng bể học cùng ghi đó,
Mấy triệu từng nho cũng kính chung
Bao trải bể dâu cơ biến cải,
Vẫn trơ như đá vững như đồng.

MCDXLVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu ấy gây nên đó phải không?
Giữ vẻ Tổ-vương tôn kính lắm,
Bia ghi Tiên-triết lửa hương chung.
Lắm nơi linh-tích phơi gò đống,
Hiếng ấy di-cơ đối Nhị Nùng.
Ngự bút thơ đề tìm dấu cũ,
Lý, Trần, Lê trải mấy hưng vong.

Đỗ mẫn-Chang
Làng Đức-bố, Bắc-ninh

MCDXLVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Lương đống còn đây khách chạnh lòng.
Vì nước khua chuông ơn Lý-đế,
Giản dời cỏi mũ nhớ Chu-công (1)
Cột đồng nắng giải nguyên màu nhạt,
Bia đá rêu mờ nét chữ phong.
Phong cảnh như xui tình cảm thán,
Ra vào Nùng Nhị mảnh trăng trong

MCDXLVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Cảm cuộc văn xây nhớ đạo ông.
Hai chữ qui dư (2) thêm trước nghĩ,
Một nền trác nhĩ (3) vẫn tôn sùng.
Âm dung dẫu vắng còn di-tượng,
Mây khói tuôn mở ngỡ hóa công.
Còn Nhị còn Nùng còn quốc-tế,
Còn khua chuông khánh với non sông

MCDXLIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Không-miếu uy-linh nhất Nhị Nùng.
Hồ biếc muôn thu gương giảng đạo,
Bèn sen mấy nếp chốn ghi công.
Đẹp hơn non Ngọc chùa Vân-đế,
Nghiêm giống hồ Tây điện Chân-công
Buồn nỗi tượng ai mưa nắng gãi,
Sao bằng cửa Thánh khách vui trông

Trung-lập, Nguyễn-tử Tế

MCDL

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Khách lạ không ai chẳng mến lòng.
Cửa mở cương-thường hai cánh rộng,
Diễng khơi luân-lý một dòng chung.
Gây nên quốc-học xưa triều Lý,
Vẽ mặt y quan thực giống Rồng
Gặp buổi văn-minh nhiều về la,
Văn-minh chỗi gốc chớ quên công.

Lê-sĩ-Nguyên
Làng Thụy-phương, Hà-đông

MCDLI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Lễ giáo xưa nay vẫn một dòng.
Ngọn gió phất phơ cây cỗ-thụ,
Bèn tai thấp-thoáng tiếng hồng-chung
Ngựa xe mặc khách đi qua cửa,
Mũ áo nào ai thoát khỏi vòng.
Ngơ ngẩn khéo xui nên vận-hội,
Khen thay con tạo cũng nhiều công.

Nguyễn-ngọc-Bích
Làng Đông ngạc, Hà-đông

MCDLII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Cuất ngất cung tường cỗi Á-đông.
Hương tỏa lầu Khuê thơm bến Nhị,
Đèn chong cửa Khổng rạng non Nùng.
Phong trào khóa chuyển dòng Thù Tứ
Vũ-hóa thêm tươi đất Lạc-Hồng.
Đàn hạnh tuyết in nơi thắng-cảnh,
Đời đời miếu-mạo sánh non sông.

MCDLIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu vẫn nguy-nga đạo vẫn sùng.
Tượng Thánh bia Hiền nền quốc-túy,
Con Hồng cháu Lạc nếp nho-phong.
Mảnh gương nhật-nguyệt soi hồ Bạc.
Nét bút xuân-thu tạc núi Nùng.
Còn dấu Ni-sơn còn lễ-nghĩa,
Cung-tường rực rỡ với non sông.

Hoàng - Thực
Agent des Services agricoles à Huế

MCDLIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Chất ngất nền nho giữa cõi Đông.
Trần Lý gây nên đường cột cả,
Thành Hiền phối đủ lứa hương chong (1).
Nguồn Thù chảy thấm dòng sông Nhị,
Lá Hạnh un cao đỉnh núi Nùng.
Cuộc thế đổi thay lòng chẳng đổi,
Muôn đời vật-vật mảnh gương trong.

Tôn-thất-Sang
Loại-bộ tạm-phái Huế

MCDLV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu vẫn tôn-nghiêm đạo vẫn sùng.
Ngẫm tượng như thân màu thánh hóa
Xem bia mà tưởng đấu nho-phong.
Này nền son mọc châu còn vững
Hỡi khách phong-trao mắt hãy trông
Rày buổi văn-minh tuy hội mới,
Y-quan lễ nhạc lúc nào không.

Bùi-quang-Hoàng
Bộ-trung Kiến-xương, Thái bình

MCDLVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu thanh cung-tường rực cõi Đông.
Lê-giáo ghi truyền khua mõ gỗ,
Xuân-thu nhang khói lắc chuông đồng
Bóng gương nhật nguyệt soi Nam Bắc
Bia đá khoa danh nức Nhị Nùng
Lý trước sau Trần, Lê mất mũi,
Trơ trơ cột đá với non sông.

Nguyễn hữu-Quỹ
4), Phố Mỹ-hội, Sơn tây

MCDLVII

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Miếu Khổng tôn-nghiêm vẫn kính [sùng.
Hương khói thơm từng nơi nước Lỗ,
Văn-chương nức dậy chốn non Nùng.
Lý trừu gây dựng nền khoa giáp,
Lê thứ ghi truyền bậc đỉnh chung.
Nhớ [illegible]
Nhưng nhớ bể thánh biết đâu cùng.

Nguyễn-văn-Thực
43, Phố Mỹ-hội, Sơn tây

MCDLVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Không Mạnh từ xưa đạo vẫn sùng.
Tang hải bao phen mưa nắng gãi.
Khói hương muôn thuở phụng thờ [chung.
Kia gương khoa giáp in bia đá,
Nọ mối di-luân vững cột đồng.
Nào khách làng nho người trọng đạo,
Làm sao cho rạng vẻ tiên-rồng.

MCDLIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu cổ mà nay vẫn kính sùng
Đạo học lưu truyền nơi đất Bắc
Rừng nho lan khắp cõi trời Đông.
Kinh-luân nếp cũ nơi Nùng Nhị,
Đạo thống nền xưa giống Lạc-Hồng.
Hỡi khách văn-minh qua cửa Giám,
Quốc-hồn là đó biết hay không?

Nguyễn-danh-Sành
4), Phố Mỹ-hội, Sơn-tây

(1) Nghĩa là hương chong đến nhà.

(1) Ông Chu-công-Án người Hanoi, hiện làng tự ở Văn miếu, làm quan gặp thời suy, can vua không nghe, chỉ mũ từ chức về nhà dạy học.

(2 Phù-tử khi ở nước Trần, vua Trần không biết dụng, biết là đạo suy, về nhà dạy học, nên ngài mới có câu « qui dư ».

(3) Đạo Phu-tử ngất cao như tường đồng, người khôn trèo tới được.

Các khoản thuế của Đông-dương phải nộp

— Trong *Quan báo* Đại-pháp có đăng các khoản thuế về phần Đông-dương với các thuộc địa phải chịu như sau này :

Số tiền của các thuộc-địa phải chịu về việc phí-cơ của nhà binh ở thuộc-địa trong năm 1924 định là 475.00 francs chia ra như sau này :

Đông-dương. . .	375.00 fr.
Afrique occidentale .	100.0 0
Cộng là	475.000 fr.

Số tiền của các thuộc-địa phải chịu về các khoản chi phí tại trường thuộc-địa trong năm 1924 định là 325.00 francs chia ra như sau này :

Đông-dương. . . .	201.000 fr.
Afrique occidentale .	61.00
Madagascar	38.000
Afrique équatoriale .	25.000
Cộng là	325.00 fr.

Ai tin. — Bản quán được tin buồn rằng cụ thân-mẫu ông Trần-lê-Nhân, huấn-đạo, tòng sự tại nha Sơ-đẳng Học-chính Bắc-kỳ, tạ thế ngày hôm nay tại nhà số 153 đường Huế, cụ hưởng thọ ngoại lục tuần.

Đến sáng mồng 3 tháng chạp ta hồi 7 giờ cất đám, an táng tại làng Thịnh-quang.

Bản-quán có lời kính viếng cụ và chia buồn với ông huấn Nhân và qui-quyến.

Thăng thưởng. — *Ngạch tòa Sứ.* — Các viên chức tòng sự tại các tòa Sứ Bắc-kỳ có tên sau này đều được thăng chức kể từ ngày 1er janvier 1924 trở đi.

Thăng thư-ký thượng hạng ngoại hạng : MM. Lê-bá-Kỳ, Nguyễn-trọng-Dung.

Thăng thư-ký thượng hạng hạng ba : MM. Võ-văn-Hân, Nguyễn-Đức, Lê-văn-Bình, Nguyễn-văn-Cần, Lê-khải-Ốc.

Thăng thư-ký thượng hạng hạng tư : MM. Đinh-văn-Can, Nguyễn-văn-Dung, Du-xuân-Hang, Hàn-phạm-Hiến, Trần-văn-Liêu, Phạm-v-Cương, Trần-v-Chi, Đỗ-xuân-Lộc, Ng-văn-Duật, Nguyễn-văn-Thọ.

Thăng thư-ký hạng nhì : MM. Phạm-huy-Khang, Trần-văn-Lâm, Nguyễn-ngọc-Viêu, Vũ-đức-Phương, Uông-ích-Văn, Nguyễn-ngọc-Liêu tức Ng-văn-Tiên, Vương-văn-Thang, Soi-o-[illegible] tức Bạch-Xuân, Nguyễn-bích-Thu, Ng-văn-Linh, Nguyễn-đình-Vỹ, Ng-văn-Du, Vũ-ngọc-Lạc, Bùi-văn-Toàn.

Thăng thư-ký hạng ba : MM. Ng-v-Đọ, Phan-trọng-Giêm, Ng-v-Thanh, Ng-đình-Tố, Cao-Văn, Phạm-ngọc-Liễn, Đào-v-Hạc, Ng-Tông, Ng-văn-Long, Linh-quang-Vong, Lê-văn-Trước, Bế-xuân-Tiết, Trần-kỳ-Phương, Phạm-thế-Thanh, Vũ-v-Viết, Ng-văn-Lan, Ng-ngọc-Phan, Nông-tích-Nhân, Phạm-qui-Kính.

Thăng thư-ký hạng tư : Mm. Ng-trí-Trung, Nguyễn-thế-Đính, Lê-nguyên-Đinnh, Ng-v-Tân, Thâm-đình-Dương, Ung-way-Coong, Vũ-đình-Lynh, Ng-văn-Phúc, Ng-văn-Hỏ, Ng-văn-Hòa, Ng-gia-Phùng, Nguyễn-hoàng-Thúc, Phạm-xuân-Canh, Đinh-v-Hòa, Ng-xuân-Hy, Nguyễn-Kỳ, Ng-v Bản, Ng-quốc-Chương, Ng-như-Kim, Ng-sỹ-Phàm, Phạm-huy-Quỳnh, Ng-v Lăng, Vũ-v-Loan, Ng-văn-Thế, Phạm-văn-Sâm, Lê-minh-Nhẫn,

Thăng thư-ký hạng năm : MM. Ng-văn Quế, Trương-văn-Chúc, Vũ-văn-Phát, Bùi-huy-Tư, Phùng-huy-Liễn, Nguyễn-v-Chinh, Ng-văn-Qui, Trần-hữu-Chi, Dương-đức-Hoanh, Hoàng-mạnh-Lăng, Ngô-văn-Xuân, Ng-xuân-Tâm, Ng-đình-Thuận, Đinh-văn-Nhã.

Kỳ báo thứ bảy vừa rồi cũng đã đăng mục « *Thăng thưởng trong ngạch tòa Sứ* », nhưng các ông đăng tên ở số báo trước là những ông mới được ghi tên vào số thăng thưởng thôi, ông nào có tên đăng ở số báo này mới thật là được thăng thưởng về dịp tết tây năm 1924.

Ngạch Địa-chính

Thăng cán-sự chuyên môn (agent technique) hạng ba : MM. Trương-v-Phu, Trần-văn-Lưu, Trần-đình-Du, Phạm-văn-Vi, Đặng-văn-Kỷ, Ngô-hữu-Truyện, Hoàng-hữu-Trương, Hà-đình Tuyên, Trần-quang-Thọ.

Ngạch đề-lao

Thăng Surveillant hạng nhất : M. Ng-văn Tam.

Thăng Surveillant hạng nhì : M. Bùi-đức-Khang.

Ngạch mật-thám

Thăng đội hạng nhất : M. Lê-văn-Liên.

Thăng đội hạng nhì : MM. Ng-văn-Tỉnh, Hoàng-văn-Ba.

Thăng cai hạng nhất : MM. Ng-văn-Lăng, Ng-ngọc-Mai.

Thăng cai hạng nhì : MM. Lê-văn-Giản, Nguyễn-đình-Nhuận tức Emile Boum, Ng-văn-Hoan.

Thăng mật-thám hạng nhất : MM. Ng-văn-Hòa, Trần-văn-Trương.

Ngạch thú-y

Thăng Aide-Vaccinateur hạng năm : MM. Phạm-duy-Thanh, Lê-văn-Thọ tức Tiêu, Ng-văn-Mùi.

Ngạch khán-hộ

Thăng khán-hộ thượng hạng hạng nhì : M. Nguyễn-Lưu.

Thăng chánh khán-hộ hạng nhất : M. Ng-văn-Phong.

Thăng chánh khán-hộ hạng nhì : M. Trần văn-Sinh.

Thăng khán-hộ thực thụ hạng nhì : MM. Hồ-đức-Phò, Trần thi-Vạn, Vũ-văn-Liên.

Thăng khán-hộ thường hạng nhất : MM Vũ-v-Hương, Phạm-duy Hanh.

Thăng khán-hộ thường hạng nhì : MM Ng-thị-Hợp, Lê-v-Ngoạn, Hoàng văn-Nam.

Thăng khán-hộ thường hạng ba : MM. Ng-duy-Đàm tức Quý, Ng-đăng-Đông, Ng-thế-Nham, Ng-khắc-Thuận.

Ngạch khố-xanh

M. Ng-v-Chúc, đội khố-xanh hạng nhất tại Bắc-giang được thăng phó quản và vẫn lưu tại lính ấy.

M. Ng-v-Hậu, đội khố-xanh hạng nhất tại Sơn-tây được thăng phó quản và đổi đi Lao-kay.

FAMILY - CINÉMA

29 và 31 Phố hàng Buồm Hanoi

Bắt đầu thứ bảy 29 Décembre 1923

RẠP CHỚP BÓNG FAMILY - CINÉMA

Ở Phố hàng Buồm, Hanoi, chiếu phim ảnh Tiểu-thuyết 12 hồi

LE GANT ROUGE

Mỗi tuần lễ chiếu bốn hồi

Chương-trình từ thứ bảy đến thứ ba chiếu hai hồi

Chương-trình từ thứ tư đến thứ sáu chiếu hai hồi

BẢN HẠ GIÁ

Của hãng « Le Parfait » mới gởi.

Thuốc STIC « PARFAITES » mỗi gói.	0p.05
Thuốc STIC « HAVANE » mỗi gói.	0. 10
Thuốc STIC « ANGLAISES » (Thanh-hương) bọc vào hộp hàn kín, mỗi hộp hai mươi điếu.	0. 20

9697

Tòa án Trừng-trị - Phiên án trừng-trị ngày thứ năm mới rồi. Tòa đã hỏi đến việc M. Trần-ngọc-Bích chủ nhiệm công-ty Hợp phủ ở Hà-đông kiện ông chủ nhiệm báo *Thực nghiệp* là nói phạm đến danh giá M. Bích trong khi quyền tiền giúp các nhà bị lụt. Nguyên là M. Bích có quyền tiền mà không có giấy phép của quan trên.

Trang-sư bên nguyên xin Tòa bắt đền một nghìn đồng danh giá. Tòa xét xong, xử bên bị được trắng án.

* *

Sáng hôm nay tòa án Trừng-trị xử những việc sau này :

Việc án cắp tiền. — Một người khán-hộ tên là Âm đề 80 đồng ở tủ chè thấy mất không rõ là ai ăn cắp. Sau thấy một người đồng-sự trọ nhà mình tên là Ng-v Mậu có tiền sắm sửa, nghi cho là trong khi vắng nhà mở tủ lấy mòn tiền ấy chăng, mà tháng nào lĩnh lương trừ tiền cơm đi rồi còn thừa gởi mình để lấy tiêu dần. Và lại có một lần cần tiền gởi về nhà phải hỏi vay, nay lại thấy có tiền nên lấy làm ngờ. Sở Cẩm phải người đến khám hòm người đồng-sự thì thấy có 57 đồng. Hỏi thì người bị kiện khai được hơn 100 đồng gửi về nhà 30 đồng, trừ tiền tiêu pha còn số tiền ấy vẫn giấu ở trong hòm. Lại khai là người có mòn tiền lo đề ở hòm sợ trong khi đi vắng có suy suyển gì chăng, nên phải làm ra cách gửi tiền lấy tiêu dần như thế là đề người nhà khỏi biết trong hòm có tiền. Tòa nghe luật sư bên bị cãi rồi hoãn lại đề nghị án.

Việc chực ăn cướp ở hàng Gai. Hôm 5 août vào hồi 7 giờ tối, có một tên đến nhà một người làm cáu đối tên đến nhà một người làm cáu đối trường ở phố hàng Gai tên là Đỗ-v-Liên thửa một bức hoành-phi, rồi ngồi đã đận mà cả mãi. Sau tên ấy động hiệu thì có một lũ kéo vào giơ dao ra, nắm lấy chủ nhà đánh mấy phát, dọa hễ kêu thì đâm chết. Người nhà ở nhà trong nghe tiếng ồn-ào chạy ra thấy bọn côn đồ đương vật lộn chủ-nhân liền tri hô lên. Bấy giờ lũ côn-đồ phải bỏ chạy. Sau có một người ở phố lấy được theo bắt được tên Ng-văn-Vũ hiện áo hãy còn vết máu. Sau tra xét thì bắt được tên Đỗ-văn-Tân, Ng-văn-Khánh, Ng tiến-Nguyên, Ng-văn-Hồ, Ng-văn-Kỳ và Ng-văn-Kim. Mà người chủ nhà nhận diện được chính tên Tâm, tên Vũ, tên Hồ và tên Kim cầm dao đâm bị thương. Hỏi thì những tên ấy chối không nhận lẽ gì Tòa nghe luật-sư những tên can phạm rồi hoãn lại đề nghị án.

Việc lăng mạ cảnh-sát. — Có một người lính cảnh-sát An-nam đi tuần thấy con chó sống ra đường đuổi theo thấy chạy vào nhà M. Đặng-v-Tiếu làm chủ xưởng ruộm thì có gọi chủ nhà ra hỏi. Khi M. Tiếu ra thì M. Gervais là cảnh-sát Tây vừa đến, M. Tiếu thấy M. Gervais hỏi mắn xưng mày tao chi tớ thì có nói rằng không có quyền gọi như thế. Vì thế hai bên giằng co nhau. Sau M. Gervais kiện M. Tiếu lăng mạ trong khi đương làm việc quan. M. Tiếu khai rằng hỏi tên gọi là mày tao có nói rằng không có quyền gọi thế, M. Gervais lại nói những điều thô bỉ thì có nói lại. Tòa nghe luật-sư bên bị xong thì hoãn lại đề nghị án.

Quan Bốc-tơ Bi-cơ-man

Y-khoa tiến-sĩ

Chữa các chứng bệnh đàn ông, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh nói thường, năm và ngã nước, các bệnh lậu, giang-mai, lở, đau mắt, các chứng sài trẻ-con.

Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Đào, số nhà 33, Hanoi (ông nói 314).

Quan Bốc-tơ có số nhà cho người đi, người lâm đến nằm, ai cần lại hỏi. 2662

Cuộc đua xe đạp. — Đến ngày 20 tháng này Hội xe đạp sẽ mở một cuộc đua tại trường xe đạp. Kỳ ấy có một cuộc đua lớn là xe đạp chạy theo xe mô-tô. Trong một số sau bản-báo sẽ đăng lại rõ hơn.

Ngạch quan lại. M. Đào-vũ-Mâu, huấn-đạo hạng nhất, trước đã có nghị-định thăng hậu tuyển tri-huyện, thì nay bãi đi và bổ thừa-phái hạng nhất tại Thái-nguyên.

M. Ninh-hữu-Điển, thừa phái hạng tư huyện Kim bảng, Hà-nam, đổi đi tòng-sự tại nha quan hàng-tá Bạch-học, Vĩnh-yên thay M. Ngô-vi-Du tạ thế.

M. Phạm-thế-Cửu, thừa-phái hạng năm tại Hà-nam, nay bổ vào tòng-sự tại tòa-án đệ nhị cấp tỉnh ấy thay M. Tô Nhung.

M. Nông-tích-Thu, thừa phái hạng năm tại Cao-bằng, được phép nghỉ 29 ngày.

M. Đặng-đình-Khiêm, thông-lại nghỉ phép trước đã có nghị-định bổ thừa-phái hạng năm châu Quỳnh-nhai Lai-châu mà không đi, thì nay phải bãi chức.

Ngạch tòa Sứ. — M. Bùi-lê-Sỹ, thư-ký thường-hạng hạng tư, hiện hạn nghỉ phép, nay lại đề vào ngạch cũ và bổ vào tòng sự tại tòa ba phủ Thống-sứ thay M. Trương-v-Chức.

Ngạch Học-chính. — M. Nguyễn-quang-Bích, giáo học hạng tư tại Hanoi, được phép nghỉ dưỡng bệnh ba tháng, tháng đầu lĩnh cả lương, hai tháng sau lĩnh nửa lương, kể từ ngày 3 janvier 1921.

Mme Đỗ-thị-Đàm, nữ trợ-giáo thực-thụ hạng năm tại Phủ-lạng-thương, được từ chức kể từ ngày 1er janvier 1924.

Trường nam Sư-phạm. — Cậu Ngô-tấn-Định, đỗ thứ 7 số thêm-thủ kỳ thi tuyển các học-sinh vào trường nam Sư-phạm, nay được vào học năm thứ nhất trường ấy thay cậu Trần-bá-Chính tạ thế, và được ăn ở trong trường hoặc được học bổng mỗi tháng là 8 đồng để chờ khi nào trong trường có chỗ thì sẽ được vào.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thường làm đệ nhị đẳng Bác-sĩ bệnh-viện Tunis, Fes, Rabat, Casablanca Port-Said (Ai-cập) Huế.

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai

Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —

KHÁM BỆNH : GIÁ 3 đồng một lần

XIN GIẤY LÀM-CHỨNG : GIÁ 1 $ 50

Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 27, GIÁY NÓI số 236 9018

VIỆC HANOI

Thời - tiết

7 giờ	22 độ
15 giờ	25 độ

Giá bạc. — Kể từ ngày 6 Janvier 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 10 f. 25.

Lịch ngày mai

Dương lịch

Thứ ba 8 janvier 1924

1er D. ap. l'Epiphan.

Âm lịch

Mồng 3 tháng 12 năm Quí-hợi

Ngày Bính-tuất

Hành Thổ, Sao Thất, Trực Thu

KỴ : Tác tạo, Ngũ-khuyển

NGHI : Tế tự, Hôn-thú, Điền-liệp, Kỷ-phúc.

Vua Lào tại Hanoi. — Quốc-vương xứ Luang-Prabang cùng với quan Khâm-sứ At-lao đã tới Hanoi chiều thứ bảy trước, chuyến xe lửa ở Nghệ ra lúc 17 giờ 42. Quan Toàn-quyền có cử quan cai-trị hạng nhất Le Fol chánh Quản-lý văn-phòng ngài và quan hầu là đại-úy Bernard ra đón quốc-vương và quan Khâm-sứ ức ở trên xe xuống. Các quan đại-biểu ra ga đón các ngài cũng đông lắm. Có ba vị đại thần là L. E. Tiao Phetsarath, Tiao Souvanarath, Tiao Phuong Phan đi hộ giá.

Chiều hôm nay hồi 3 giờ visavong quốc-vương lên yết kiến quan Toàn-quyền.

Lúc quốc-vương ở nhà khách-sạn Métropole đi ra và lúc tới cửa phủ Toàn-quyền thì có một toán lính đứng bồng súng chào. Quan Toàn-quyền tiếp quốc-vương tại phòng Khánh-hội, có quan phó Toàn-quyền Robin cùng các quan văn võ ở văn-phòng ngài dự lễ.

Hồi 4 giờ, quan Toàn-quyền cùng với quan chánh Quản-lý văn-phòng ngài và quan Đại-úy Bernard có đến đáp lễ lại.

Hoàng-hậu và các quan hộ tùng cùng đến yết-kiến Merlin phu-nhân tại qui-phủ.

Sau vong quốc-vương đình ở đây chừng một tuần lễ, rồi mới trở về.

*

Bà lớn Thông-sứ không tiếp khách — Monguillot phu-nhân vì sắp về qui-quốc, cho nên ngày thứ hai 14 tháng này không tiếp khách.

Lễ kỷ-niệm tại chùa Láng. — Chiều hôm qua hồi 4 giờ, hội *Souvenir français au Tonkin* (kỷ - niệm Pháp tại Bắc-kỳ) đã làm lễ kỷ-niệm ngày tử trận ông Francis Garnier và ngày bách chu-niên ông Doudart de Lagrée là hai vị quan võ có công với nước Pháp trong việc đánh Bắc-kỳ. Buổi lễ ấy có quan Toàn-quyền đến chủ tọa và quan Thống sứ cùng các quan đại-biểu văn võ đến dự lễ đông lắm.

Các hàng lính Tây đạo thuộc-địa thứ 9 ở Hanoi cùng phường nhạc binh có đến dự lễ.

Ông hội-trưởng hội *Souvenir français au Tonkin* và quan Toàn quyền đến đọc bài diễn-văn kỷ-niệm.

*

Nhân dịp lễ kỷ-niệm ấy quan Toàn-quyền có tiếp được của quan Lãnh-sự Pháp tại Vân-nam phủ bức điện tín sau này :

« Nhân lúc ở Hanoi làm lễ kỷ niệm bách chu niên Doudart de Lagrée đo quan lớn đứng chủ lễ thì tôi xin phép để lên quan lớn và cả xứ Đông pháp tỏm lòng kính cẩn ngợi khen và ân [illegible] của nhân dân Pháp ở Vân-nam cùng tỏm lòng ghi nhớ tất cả công của các quan chức Vân-nam đối với vị Đại-pháp ấy đã vì nước mà thác tại tỉnh này là nơi ghi nhớ công đức của ngài mãi mãi.

Cuộc hát của hội Hồng-thập-tự. — Đến chủ nhật sau 13 janvier hồi 9 giờ tối, hội Hồng-thập-tự sẽ mở tại nhà hát Tây một cuộc hát lối Nga là tích đã diễn một lần trước ngày 7 décembre.

Trong số ngày mai bản quán sẽ nói rõ về cuộc hát này.

Quan Khâm-sứ Trung-kỳ ngày kia tới nơi. Quan Khâm-sứ Pasquier xứ Trung-kỳ đến mồng 9 này sẽ tới Hanoi. Ngài ở đây mấy bữa rồi mới đáp tàu về qui quốc nghỉ.

Hội-đồng bảo-hộ Bắc-kỳ. — Các quan chức và thương-gia có tên sau này được cử làm hội viên Hội-đồng bảo-hộ Bắc-kỳ trong hạn hai năm kể từ ngày 27 décembre 1923 trở đi.

Hội-viên thực thụ người Pháp

MM. Borel, hội-trưởng hội Canh-nông Bắc-kỳ và phía bắc Trung-kỳ ; Saussaye Fortune, chủ tàu ở Hanoi.

Hội-viên dự khuyết người Pháp

MM. Chemin-Dupontès, quản - lý công-ty xe-lửa Vân-nam ; Grawitz, hội-trưởng hội Thương-mại Hanoi.

Hội-viên thực thụ người Nam

MM. Hoàng-trọng-Phu, tổng - đốc Hà-đông ; Trần-văn-Thông, tổng-đốc Nam-định.

Hội-viên dự khuyết người Nam

MM. Lê-trung-Ngọc, tổng-đốc tòa Thượng-thẩm Hanoi ; Ng-đình-Quý, tuần-phủ Kiến-an.

Hội-đồng thành-phố lên yết-kiến quan Toàn-quyền. — Chiều thứ bảy vừa rồi, hồi 4 giờ, quan Đốc-lý Mourroux thành phố Hanoi có đưa các ông hội-viên Tây Nam lên yết-kiến quan Toàn-quyền.

Bán một cái xe ô-tô hiệu « Renault » 10 mã-lực, chạy còn tốt lắm.

Hỏi tại : 39, Phố Paul-Bert, Hanoi. 3746

Bộ sưu tập Hùng Châu do Patrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Mặt mỏ neo, 15 chân-kính
Mũi cả kim có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI
2099

祥和裕
YU-WO-TSEONG
VENTE EN GROS
48, Rue des Cantonnais, 48
Hanoi (Tonkin)
TÉLÉPHONE N° 266

Bản-hiệu có bán hoàn các thứ nhiễu, hàng tàu nhiều tấm, hàng thật tốt, giá thật rẻ
Có bán cả bằng in Bắc-kỳ như thứ xuyến, lĩnh, lụa, bằng, quế, sản vân, và hàng Saigon như lĩnh, the, sản vân.
Nay mới có đủ các mài, tăng thâm, mạch đen và vải nan rộng khổ. Những hàng này bán buôn tăng tốn, chớ không bán lẻ sợ không có mấn gửi đi các tỉnh, vì hàng còn nguyên thùng thì rất được
Qui-khách ở gần xa, đến bản hiệu mà mua còn ở xa thì gửi thư or, bản hiệu xin gửi contre remboursement.
Cẩn bạch
2010 YU-WO-TSEONG

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui khách xem báo thấy có đăng rào-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhỡ mà lầm ra không đổi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài từ nay đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ :

• Nhà Bán-thuốc Ed Montèo có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54; Hanoi. •

Nay kính,
Ed. MONTÈS,
54, Rue Paul Bert, Hanoi

TRẢ TIỀN BẰNG TEM (timbres)

Trình các ngài duyệt-b o rằng phàm nhưng số tiền quá hai hào (0 $ 20) trở lên, thì xin gửi bằng mang-da (mandats-postes); chứ đừng gửi bằng timbres ».

Những số tiền trong hai hào mà trả bằng timbres xin gửi bằng tem giản thư (timbres-postes), từ thứ 0f.10 (0 $ 04) trở xuống; chớ dùng gửi bằng timbres-quittances, timbres-proportionnels hay là timbres de dimension.

Pháp-học Bảo-trợ hội. — Bản-quan tiếp được bài sau này nhờ đăng báo :

Nhân dịp quan nguyên Thanh-tra thuộc địa A. Salles là một vị ân-nhân của hội Pháp-học-bảo-trợ qua Hà-thành, hội định đến ngày thứ bảy 12 janvier này, hồi 8 giờ tối sẽ đặt tiệc mừng ngài ở hội quán hội Tri-trí, số 59, phố hàng Quạt, Hanoi.

Vậy xin mời các ngài hội-viên hôm ấy đến dự tiệc để tỏ tình thân-ái với một qui quan đã có công với hội ta. Ngài nào đến dự tiệc được, xin làm ơn trả lời ngay cho ông Nguyễn-Lễ, số 2, phố Sergent Larrivé, Hanoi.

Hội-đồng trị-sự lai cảo.

Việc quyên tiền giúp các miền bị lụt ở Bắc-kỳ. — Bản-quán tiếp được bài này : Chi-hội Công-thương đồng-nghiệp Vinh Bến-thủy, vì không ra được dự cuộc đ ễn-kịch của Hội-chánh để giúp miền bị lụt, nên đã mở cuộc quyên trong các hội-viên được số tiền 20 $, số tiền ấy Hội-chánh đã đệ lên phủ Thống-sứ rồi.

H. C. T. Đ. N. lai cảo

NỮ-HẢI-TẶC

(Trinh-thám tiểu-thuyết)

PHẠM-BÙI-CẨM dịch thuật

Xuất bản lần thứ nhất
Có sửa đổi lại nhiều chỗ

Sách dày hơn 100 trang
Giấy in cực tốt. Sách đóng cực đẹp
Giá mỗi quyển : **0 $ 30**

Ai muốn mua buôn, mua lẻ xin gửi giấy cho :
M. BÙI-XUÂN-THÀNH
61-63 — Rue du Coton Hanoi

Các nhà mua điện nên cẩn thận. — *Công-ty điện-khí Đông-pháp có nhờ bản-quan đăng mấy lời sau này :* « Công-ty đ ện khí Đông-pháp có lời để các ngài mua điện biết rằng bản công-ty không hề có cho phép người làm nào đi thu tiền tem, tiền facture mua điện, hoặc mua hàng mà lại không giao cho người ấy một cái facture có đề danh hiệu bản công-ty, và chữ viên Thủ-quỹ kiêm Kế-toán M. Renaud, hoặc viên Tổng-giám-đốc ký nhân tiện.

Vậy nếu có kẻ nào không mang facture có đủ chữ ký nhận tiền, mà mạo đến thu tiền ở các ngài, thì xin các ngài bao bắt ngay lấy. Những người đi thu tiền của bản công-ty, đều có một bản giấy ủy-quyền, có chữ ký của viên Kế-toán nhân thực rằng người ấy được phép đi thu tiền cho bản công-ty.

Nhân dịp này, bản công-ty nhắc lại các ngài mua điện việc này, hễ các ngài có điều gì không bằng lòng về những người phần việc chữa đèn, đặt đèn, hoặc các người phần việc khác, thì xin các ngài cho bản công-ty biết ngay. Viết thư thì gửi cho viên Tổng-giám-đốc. (Le Directeur Général).

Lại có lời để các ngai biết rằng tên Nguyễn-xuân-Phương, ngày trước làm việc ở bản công-ty, đã phải đuổi từ ngày 1er décembre 1923 rồi.

Nghỉ phép. — M. Ng-huy-Oanh, thư-ký thượng hạng năm ngạch tòa Sứ được nghỉ phép 29 ngày tại Bắc-kỳ.

Nghỉ dưỡng bệnh. — M. Ng-văn-Thi, thư-ký hạng năm ngạch Công-chính được nghỉ dưỡng bệnh ba tháng

Lưỡng tương hoán cải. — M. Trần-đình-Tư, thư-ký hạng sáu tại tòa Sứ Quảng-yên và M. Tống-sơn-Thi, thư-ký hạng sáu tại tòa Sứ Hà-đông được phép đổi lẫn cho nhau.

Tại hiệu **Ad. LEVÉE**, 52, phố Paul-Bert, có bán nhiều thứ mũ phớt thượng hảo hạng, giá 2 $ 50 và 4 $ 50 — Lại có cả da may áo pardessus thực tốt, giá 7 $ 00 một thước.
3748

Con đường tội tâm. — Hôm 4 janvier hồi 8 giờ tối, có một người đi qua con đường số 27 thức là phố hàng Giấy ra đầu cầu sông Cái bị hai thằng bọm nhân đương tối xô ra chục bạc lột, nhưng người kia có sức khỏe chống cự được, nên chúng phải tìm tối thoát thân

Vì thử dương ấy mà đặt cho mấy ngọn đèn điện thì người qua lại có đỡ không lo sợ về nỗi bọc lột nữa.

V. Đ. I. lai cảo

Sở cu-li xe. — Tòa Đốc-lý nay mai sắp in những sổ riêng cho các cu-li xe ở Hanoi, để tên tuổi, quê quán và gián ảnh người kéo xe. Lại có cả giá tiền xe là bao nhiêu. Từ rày về sau người nào không có sổ riêng ấy thì không được kéo xe ở thành-phố.

Cái nạn ô-tô. — Sáng thứ bảy, hồi 1 giờ cái ô-tô 1. H 50 của tòa sứ Vĩnh-yên do một người *chauffeur* An nam cầm máy, đi qua đường bờ sông thì dụng ngã một đứa con gái lên 10 tuổi tên là Khai ở ngõ hàng Khoai nhà không có số, bị thương không nặng lắm. Chủ xe đã cho đưa ngay vào nhà thương. Hình như lỗi tại đứa bé.

Chó dại hay không. — Chiều mồng 4 hồi 5 giờ một người con trai là Ng-văn-Hợp 17 tuổi nhà ở phố Lò-đúc đang đi ở đường cái bị con chó [illegible] ấy cắn phải tay bên phải và đùi bên trái, con chó ấy phải bắt ngay đem vào sở Thú-y xét. Quan chánh Thú-y đã tư sang sở Cẩm cho người bị cắn đến tiêm thuốc.

Nhà có chó phải phạt 2 francs vì để chó chạy nhông ngoài đường.

BÁN NGAY LẬP TỨC
VÌ HẾT HẠN HỢP ĐỒNG

2 cái camionnettes 10 và 14 chỗ ngồi.
1 cái ô-tô hiệu « Peugeot »
1 cái camionnette hiệu « Citroën Chenille » có cả remorque kéo sau nữa.
1 cái camion hiệu « Peugeot » chở được 5 tonnes.

Hỏi tại : M. FARRÉRAS,
Transports, Tam-đảo, Vĩnh-yên
3744

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Cuộc thi ngựa tại Haiphong. Chiều chủ-nhật 6 janvier 1924 tại Haiphong đã mở cuộc thi ngựa rất là vui vẻ, người đến xem và đánh cuộc đông lắm, các ngựa ganh đua tỉ lệ là kịch-liệt.

Giải nhà quê chạy 1.200 m.

Ngựa số 17 được thứ nhất
— 20 — nhì
— 13 — ba

Giải Azur chạy 1.400 m.

Tên ngựa	Tên chủ ngựa	
Sans Souci	Ng-h.-Hợi	thứ nhất
Nacham	Bleue	nhì
Ibents d'or	Du Bac	ba

Giải Dérivation 1.800 m.

Papillon	Bleue	thứ nhất
Dictateur	Blanche	nhì
Pyrrhus	Cua Cam	ba

Giải Morhomel chạy 2.400 m.

Picador	Đ.K Long	thứ nhất
Bequin	Roché	nhì
Phidias	Cua Cam	ba

Thăng thưởng trong ngạch tuần-cảnh. Thăng lính cảnh-sát hạng nhất : MM. Ng-v-Nai, Ngô tuấn-Tạo, Vũ-văn-Ân.

Nhà máy nước Hạ-lý. — Đến 16 giờ 30 ngày thứ ba 8 janvier sẽ họp hội-đồng chứng nhận nhà máy nước Hạ lý

Bắt chó. — Ngày thứ sáu sở Cẩm bắt được bốn con chó lu và ngày thứ bảy bắt được ba con chó lấy chay nhông ở ngoài đường thì đã cho đưa vào nhà nhốt súc-vật.

Một con dao phạng của hung-đồ bỏ lại. Đêm thứ năm rạng ngày thứ sáu nhà Mme Ng-thị-Quất bán bát đĩa ở phố Maréchal Foch số 148, bị ba đứa cạy cửa vào định khoắng đồ vật, song vì gặp lúc chủ nhà thức nên quân gian không dám làm gì, rồi tìm đường thoát thân, còn bỏ lại một con dao phang. Chủ nhà đã đem dao phạng đi trình sở Cẩm.

Nạn ô-tô. Hồi 5 giờ rưỡi ngày [illegible] con gái độ 15 tuổi bị chiếc ô-tô số 1 781 đè phải. Hai người Tây ngồi xe bên hãm xe lại xuống đỡ dậy thì thấy người con gái bị thương nặng ở đầu, nên lập tức vực lên xe đưa vào nhà thương điều trị.

Lỗi tại bên nào chưa rõ, ấy mai tòa sẽ xét.

Đánh rơi. Chiều ngày thứ bảy một người Tây ở Pac-lưng tỉnh Bắc-kạn về chơi, có đi từ phố Tây đến phố Khách, đánh rơi một quyển nhật-ký năm 1924 và một cái ví mới đựng trong đựng nhiều giấy má và 41 đồng bạc bằng giấy 20, 5 và 1 đồng.

VIỆT-THI

Cháy. — Một giờ sáng hôm mồng 4 tây, phát hỏa tại cái nhà lá năm chủ ở tại phố Việt-lợi, lửa mới bốc thì chủ nhà biết kêu làng giềng đến cứu tắt được ngay.

NAM-ĐỊNH

Thuế chính-ngạch. Số người phụ nhiều nhất có thể tính thêm vào thuế chính-ngạch tại thành-phố Nam-định trong năm 1924 nay định như sau này :

Thuế thân người Âu-tây 10 phần trăm
— bản-xứ 10 —
— Trung-hoa 12 —
Thuế môn-bài người Âu-tây, người bản-xứ và người Trung-hoa 1 phần trăm.

VIỆC KINH-ĐÔ

Những miền độc. — Những hạt ở Trung-kỳ sau này đều kể là nơi làm chướng để cho các viên chức nhà nước tòng sự tại những hạt ấy được chiếu thêm hạn về việc thăng thưởng.

Thanh-hóa : Hồi-xuân, Lê-hạn, Chiêng trai, Như-xuân, Phong-y, Bỉm-sơn.

Nghệ-an : Mương-sen, Cửa-rào, Khe-bo, Con-cương, Qui-chu, Ke-bon, Ly-ly, Nghĩa-hưng, Cho-Dzau, Cay-chanh, Bentrelat, Hoàng mai.

Hà-tĩnh : Kim-cương, Phúc-trạch, Nham-xa.

Quảng-bình : Thanh-long, Qui-đạt, Đại-đình.

Quảng-trị : Lao-bao, Lang-khoai, Kim-long, Mai-lãnh.

Thừa-thiên : Lang-co.

Quảng-nam : Tra-my, Phương-xa, An-điểm.

Thăng thưởng trong ngạch tòa Sứ. — Ngày 31 décembre 1923, quan Khâm-sứ Trung-kỳ đã ký tờ nghị-định về sự thăng thưởng trong ngạch các tòa Sứ như sau này :

A. Ngạch thư-ký

Lên thư-ký thượng hạng hạng nhì : M. Phạm-văn-Trang

(Xem tiếp trang thứ 7)

SẢN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ hai 7 janvier 1924

Tích thứ nhất :
THAM VÀNG BỎ NGAI
(Hát chèo)
Tích thứ hai
ĐẤT-KỲ LỘNG CẨM
(Trẻ-con hát)

Tối thứ ba 8 janvier 1924

TAM MỸ TƯƠNG TỰ

Chữ tài liền với chữ tai một vần.
Giới cao tuy nỗi rừng già :
Rằng mèo vằn-a mà có đề phần cho ai.

Tối thứ tư 9 janvier 1924

TRẠNG TÂM TUỔI RA ĐỜI

Than rằng chất phận bò côi.
Lòm con rất hiếu làm tôi trọn nghì.
Rồng mây cá nước gặp thì.
Trang-nguyên tam tuổi ai bì Tống-Trân.

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen
của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình ly-nhen in ra đây, chớ không nhạc có mấy thứ thuốc về những bịnh, lạm thuốc cho trẻ con và người có tuổi không có thể dùng được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to đó.

Ngày mồng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Hội-đồng thuốc phong tới châu phê rằng :

Chiếu nay đệ-tử được phòng của MONTÈS qui ông, có chế ra một thứ rượu bổ đề dùng ngự dùng, qua rất hay, đáng nên gọi là thưởng, trước lạc phê tới gửi cho qui được phòng chế-công để lễ thành-giả.

Khâm thử.

欽差有司准此
奏為製藥報得三
恭呈御覽事件
欽此欽遵抄出
內開奏摺
等因

Rượu này đã kế-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ : 2 $ 25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trẻ-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền. 54
HANOI
Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư là báo này.

Số 28

BÌNH SƠN LĂNH YẾN

(Chuyện một cô nữ-thần-đồng mới lên 10 tuổi, mà đã có tài văn-thơ nhà ngọc phun châu, khắp các quan trong tòa Hàn-lâm, đều phải bái phục. Thiên-tử phong cho là « Hoàng-văn tài-nữ » lập lầu kén chồng, lại ban cho một cái roi kim-như-ý, hễ công-tử nào dám hỗn-hào xấc-láo thì được phép đả-tử. Sau vì một sự kén chồng ấy mà sinh ra nhiều chuyện rất lý-kỳ.)

NGUYỄN-BỈ-MỤC dịch thuật

Lãnh-tán nói :

— Tự khi thân-mẫu con tạ thế rồi, hàng ngày con vẫn quanh-quẩn ở dưới gối tạ, không lúc nào xa-cách. Ngày nay con bước chân ra đi, biết bao giờ cho cha con lại được gặp nhau.

Nàng *Lãnh-giang-tuyết* nói :

— Con đi chuyến này, lâu thì 10 năm, chóng thì 5 năm, bấy giờ sẽ mặc áo gấm về làng vậy.

Trịnh tù-tài nói :

— Xá-sanh-nữ đã có đại chỉ như thế thì nên sửa-soạn ngựa-xe, ta sẽ đưa đi, cũng không tốn-phí là bao, hà tất phải nhờ tiếng *Sơn* tướng công mới đi được.

Nàng *Lãnh-giang-tuyết* nói :

— Cữu-phụ không biết rõ. Số là con nghe nói nhà *Sơn* tướng công có một tài-nữ còn nhỏ tuổi, mà thơ-văn tinh-xảo, được thiên-tử ngợi-khen. Con không ngờ bọn nữ-lưu trong thiên-hạ lại còn có người hơn được *Lãnh-giang-tuyết* này, vậy con muốn thì tài với nàng một phen. Nếu tự mình tỏ kinh thì nàng là một vị tiểu-thư con nhà tướng-phủ, ta khó được gặp, nay mượn ngựa xe của *Sơn* tướng-công, để lại đến nhà *Sơn* tướng-công, há chẳng tiện lắm ru!

Trịnh tù-tài nói :

— Xá-sanh-nữ lấy gì mà đã chắc trước được! giả-sử khi đi tới đó lại gặp có sự biến-cố thì biết làm thế nào!

Nàng *Lãnh-giang-tuyết* nói :

— Dẫu gặp biến-cố, tài này cũng có thể đối-phó được, xin thân-phụ và cữu-phụ cứ vững lòng, chớ lo ngại điều chi!

Lãnh-tán thấy con gái cố ý muốn đi, bất đắc dĩ cũng phải thuận theo. Bàn định xong rồi, cùng ra nhà khách, *Trịnh* tù-tài bảo thừa-sai-nhân rằng :

— Một việc trái lý như thế, đáng lẽ ta phải lên kêu với quan Án, nhưng không ngờ xá-sanh-nữ lại tình-nguyện muốn đi, khiến ta không biết làm thế nào.

Thừa-sai-nhân nói :

Nếu cô-nương bằng lòng đi thì thật là một việc tất hay!

Viên tư-khố-lại liền trao 300 tang bạc cho *Lãnh-tán* mà bảo rằng :

— Xin *Lãnh* tôn-ông nhận lấy số tiền sính-kim này, để tôi về phúc bẩm quan Phủ.

Lãnh-tán nói :

— Đi thì đi, nhưng còn sính-kim quyết không dám nhận, hãy xin ký tại công-khố.

Tư-khố-lại nói :

Lãnh cô-nương đã thuận đi rồi thì cớ sao tôn-ông lại không nhận sính-kim?

Lãnh-tán nói :

— Tiện-nữ đi chuyến này, chưa biết có quả là làm người nhà *Sơn* tướng-công hay không, cho nên tôi chưa dám nhận.

Tư-khố-lại cười mà bảo rằng :

— Quan *Sơn* tướng-công cho mua, cớ sao lại không phải là nạp, mới nhà quan *Sơn* tướng-công!

Lãnh-tán nói :

— Chỉ sợ vị-tất đã phải! Bây giờ ông hãy bảm với phủ-quan cho tôi tạm ký tại công-khố, đợi khi được tin tiện-nữ ở trong Kinh gởi ra, bấy giờ sẽ nhận, cũng chưa lấy chi làm chậm.

Thừa-sai-nhân nói :

— Muốn như thế cũng được, nhưng chẳng hay bao giờ thì cô-nương đình khởi hành?

Lãnh-tán nói :

— Việc ấy tùy ý phủ-quan, chọn ngày nào tốt thì khởi-hành.

Thừa-sai-nhân nghe lời, liền cùng tư-khố-lại trở về phúc bẩm *Đậu* tri-phủ. *Đậu* tri-phủ thấy nói *Lãnh-giang-tuyết* chịu đi, rất lấy làm mừng-rỡ, lại cùng *Tống-lin* thương-nghị, thảo riêng một tờ bẩm về việc dâng nữ-sỹ.

Đậu tri-phủ lại bảo *Tống-lin* viết một phong thư. Trong thư nói về sự cảm ân tạ tội và lỗ ý muốn xin được tỉ-tông-thống. Bấy giờ phủ-nha đã sắp-sẵn người đi hộ-tống. Có cất hai đứa tiểu-tỳ đi hầu *Lãnh-giang-tuyết*. Chọn được ngày tốt, bắt một chiếc thuyền lớn đưa nàng thẳng tới bến *Trường-giang-loan*.

Lại nói chuyện thân-thuộc nhà họ *Lãnh* nghe tin bản *Lãnh-giang-tuyết* cho nhà *Sơn* tướng-công, đều chạy đến can ngăn mà rằng :

— *Lãnh* tôn-ông ơi! sao tôn-ông lỡ-làng như thế! nhà tôn-ông đây nào có thiếu ăn thiếu mặc gì đâu, cớ sao lại nỡ đem một đứa con gái như hoa như ngọc kia bán sang *Bắc kinh* là một nơi xa-xôi cách-trở. Vả lệnh-ái tài cao học rộng, lo gì chẳng có cao nhà đại-nhân đến cầu thân. Nếu không thì tìm nơi bộ đối môn đương, gả cho một nhà nông-gia nào, còn hơn là bỏ chốn quê-hương mà chịu những nỗi nỗi khổ sở.

Lại có kẻ bảo rằng :

— *Lãnh* cô-nương lấy chồng còn nhỏ tuổi, chưa từng trải việc đời, tưởng là đi lại được để như trò trẻ. Nhưng khi tối nơi, dẫu sao cũng ở tay người, bấy giờ hối lại, có khi không kịp.

Mỗi người nói ra nói vào một câu, khiến cho *Lãnh-tán* chỉ ngồi mà khóc. Nàng *Lãnh-giang-tuyết* cứ tươi cười mà rằng :

— Anh-vũ trong lồng thì có, chứ phượng-hoàng khi nào nhốt được vào lồng! Tôi đến nhà *Sơn* tướng-phủ, nếu *Sơn* tiểu-thư quả là người có tài-học thì tôi cũng nàng sum-họp trong một vài năm, cũng chưa biết chừng. Nhược-bằng nàng cũng lại chẳng ra gì, thì tôi cứ chơi cho mấy hai thơ, kia thì tôi cứ chơi cho mấy hai thơ, nàng phải hổ-thẹn mà mau mau đuổi tôi về vậy.

Các người thân-thuộc nghe nói, có kẻ thì cười, có kẻ thì can, huyên-náo trong mấy ngày. Đến hôm khởi-hành, *Đậu* tri-phủ sai người đưa kiệu đến đón. Nàng *Lãnh-giang-tuyết* trang-sức xong, sụp quỳ lạy tạ thân-phụ mà rằng :

Con đi chuyến này, chẳng qua cũng là đạo chơi *Bắc-kinh* một phen, chứ không phải gả-bán về đâu, há-thì lại phiền-muộn.

Lãnh-tán nói :

— Nếu được như lời con nói thì còn gì sung-sướng cho bằng! Khi con tới Kinh, hễ có tin-tức gì, nên báo cữu-phụ viết thư ngay cho ta biết, khiến ta khỏi áy-náy.

Nàng *Lãnh-giang-tuyết* vâng lời, rồi lên kiệu đi. Khi đến phủ-môn, *Đậu* tri-phủ ngồi ở trong công-đường trông ra, thấy nàng tuổi hãy còn nhỏ, mà nhan-sắc kiều-mị, khác nào như một bậc tiên-nữ giáng trần. Cử-chỉ đoan-trang, lại nghiễm-nhiên là một bậc *Sơn-đại-nhân*.

Đậu tri-phủ thấy vậy, đã hơi có ý khinh-dị, vẫn định khi nàng vào lạy thì sẽ đứng dậy từ-chối và đứng lễ đặc-biệt mà tiếp đãi. Chẳng ngờ khi nàng vào lại trước mặt, chỉ cúi đầu chào, rồi đứng yên không lạy.

Đậu tri-phủ không bằng lòng mà hỏi rằng :

— Người có phải *Lãnh-giang-tuyết* đó không?

(Còn nữa)

Lên thư ký thượng hạng hạng hạ : MM. Lương-hữu-Vinh, Nguyễn-Chánh, Ưng-Đôn.

Lên thư-ký thượng hạng hạng ba : MM. Lê-xuân-Phát, Ngô-đình-Miêu, Lê-thanh-Cảnh, Ng-Phong, Hoàng-Độ, Đoàn-Tá.

Lên thư ký hạng nhất : Louis Lôi, Hồ-đắc-Ưng, Lê-khắc-Tuệ, Tiết-kim-Nhân, Nguyễn-hữu-Huyến.

Lên thư ký hạng nhì : MM. Nguyễn-hữu-Quyên, Phan-văn-Huệ, Ưng-Tạo, Lê-xuân-Triêm.

Lên thư-ký hạng ba : MM. Hồ-bá-Phồ, Nguyễn-bá-Tiên, Lê-giang-Thọ, Lê-đình-Loan, Nguyễn-Đông, Hồ-đắc-Định, Nguyễn-đình Liêu.

Lên thư-ký hạng tư : MM. Lý-ngọc-Trâm, Võ-truy, Lê-hữu-Phương. Tr-Dai, Trần-bá-Vị, Nguyễn-Cung.

Lên thư-ký hạng năm : MM. Nguyễn-Lương, Võ-văn-Tiệp, Hoàng-ngọc-Tu, Võ-Đạm, Phạm-kim-Loan, Nguyễn-đức-Xuyên, Nguyễn-Giao, Nguyễn-gia-Các, Nguyễn-duy-Tin, Ưng-Soong, Võ-Hàng.

Lên thư-ký hạng sáu : MM. Nguyễn-kim-Vang, Trần-nhựt-Cầm.

B. Kỹ-lục

Lên ký-lục thực thụ hạng nhất : M. Phạm-phú-Dinh.

Lên ký lục thực thụ hạng nhì : M. Nguyễn-văn-Châu.

Lên ký lục thực thụ hạng ba : M. Nguyễn-an-Lan.

Lên ký-lục thực thụ hạng tư : M. Trần-đình-Nghi.

C. Ngạch tùy-phái (planton)

Lên ngạch tùy phái hạng ba : M. Louis Lê.

Lên tùy-phái hạng tư : MM. Ng-v-Vũ, Võ-văn-Hiếu, Trần-Tư, Dương-ngọc-Uyên.

Lên tùy phái hạng năm : M. Ng-v-Cẩm tức là Hồ.

Cọp về Nam-giao. — Suốt một năm nay, cái hồ-hoạn ở các miền điên-sơn tỉnh Thừa-thiên phần nhiều bị hao-hại súc-vật và nhân-mạng, tuy trừ khử mà cũng chẳng thấy hết, đến nay lại nghe cọp đã về đến làng Câu-lim gần Nam-giao rồi, chỉ cách Kinh-đô chừng bốn kilomètres thôi, ấy xưa nay cũng đã lắm khi cọp về, nhưng chỉ bắt súc vật mà thôi ; lần này con cọp quả dữ mà cũng may phước cho người nhà quê kia !

Số là tối hôm hai mươi nhăm, một người nhà quê nằm ngủ ở gần trong cái quãng gần một bến đường, vào khoảng 3 giờ sáng thì bóng trăng là chiếu lọt vào trong quảng một con cọp rình ngoài đã trộm thấy người nhà quê ấy đắp chiếc chiếu nằm trên giường thì cọp ta đã dẫu nước miếng, nhưng hãy còn chưa dám vào, hồi lâu người nhà quê thức giấc dậy trông thấy bóng trăng giọi vào mặt có ý ngại chói nên xích vào nơi khác mà nằm mà lại không đắp chiếu nữa.

Được một hồi thì con cọp giở cửa nhảy vào chụp lấy chiếc chiếu ngỡ rằng người nhà quê nằm đó, nó chụp mạnh quá làm cho cả cái ghế dài sập bánh mà phải ngã xuống, người nhà quê giật mình thức dậy la tiếp cứu xóm giềng chạy đến thì cọp đã cút mất rồi, duy còn để lại một đống bột nước miếng và mấy vết móng quào thủng chiếu và vạch đất ra như vết cuốc chia vậy.

Hồi hôm thấy ai trông thấy chẳng khiếp sợ, ở quanh đó có một vài cái đồn điền của ông phán mà các ông cũng có đủ khí giới súng ống và thuốc đạn đều là những hạng tốt có thể trừ được những loài ác thú ấy, nhưng chẳng hay các ông có can đảm hay không.

Hỏa tai. — Vừa rồi ở làng Thọ-lộc, phía gần sông Bình-lục vào khoảng 12 giờ khuya, một nhà kia bị phát hỏa, lúc bấy giờ là trong khi mưa lạnh tiết mùa đông, không ai ngờ có xảy nên cái nạn hỏa tai như thế, bỗng nghe la rối thấy lửa mới biết là sự nguy, nơi ấy nhà xúm xít cũng đông, may sao trời không có gió, nên khỏi phải cháy lây qua nhà khác.

Nghe đâu nhà khổ-chủ khai rằng lửa dậy từ trên đòn nhà nên không thể chữa được ; thiệt hại hết tất cả gia-tài non vài trăm bạc, đang buổi tết tới năm hết này mà vỡ ý bị rủi ro như thế thật là nên khổ thay.

Lại phát hỏa. Khi ban đêm mới một cái nhà cháy thì ai lại không lo sự xem sóc lửa cẩn có ý để phòng sự rủi ro, thế mà hết một đêm, qua đến trưa hôm sau, chỉ trong mười giờ mà đã một nhà nữa cũng ở làng Thọ-lộc, bị cháy hết cả hai cái nhà to ! Nhà này của một ông trợ-giáo hồ đi nơi khác, để nhà cho người khác thuê ở, chẳng may bị rủi ro bất kỳ như thế, thật là thiệt hại cho cả hai bên, là chủ nhà và người thuê nhà chưa biết tính liệu làm sao ? Ưởng cái thiên tai xảy đến như thế là một sự rủi ro, chớ ai lại muốn như thế ! Hai phương-diện của hai bên, tưởng nên tương tự cùng nhau cho phải mới là.

CHAO ÔI ! NHỨC ĐẦU !
CHAO ÔI ! NHỨC RĂNG !
CHAO ÔI ! NHỨC XƯƠNG XUỐNG !

Lại đau gần đây !
Nhưng chẳng bao lâu sẽ khỏi, vì tôi uống thuốc SIROP FOLLET.

Dùng thuốc SIROP FOLLET, thì ngủ rất dễ dàng, về sớm ăn cơm được lắm. Uống thuốc được mấy phút đông hồ thì đau đớn bực rức đau đâu cũng thấy dễ chịu ngay.

Đau gần, đau xương, đau thần, đau gan, đều đều đau, đông thuốc SIROP FOLLET cũng trừ được một cách thần tốt. Dùng thuốc ấy thì đau gần ở đâu cũng trị được mọi, cách rất chóng. Hoặc đau ở đầu, ở răng ở xương xuống v. v. cũng vậy.

Thuốc SIROP FOLLET trị bệnh ho cũng diệu lắm đầu ho dữ tới mấy cũng vậy. Thứ thuốc này người ta thường dùng để trị bệnh ho cơ.

Người ốm có thể nông được 5 thìa xúp một ngày không có điều gì ngại cả. Con trẻ thì uống 3 tới cà-phê.

Các hàng báo chẻ đều có bán.

Chính diễn : Maison FRÈRE, 19, Rue Jacob, Paris.

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được !

Rượu bổ-đào : TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng qui-khách tín-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ rượu bổ-đào của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc **rất rẻ tiền** và rất quí để trị các chứng bệnh như : **kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, còm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình,** lại rất là bổ sức cho **đàn-bà đẻ,** người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn ! Vì thế thứ rượu này đã được võ-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bán **2$25** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chẽ MONTÈS, 54, phố Trang-tiền, Hanoi.

痔瘡林桂張

HỎI CÁC ÔNG MẮC PHẢI BỆNH TRĨ ! XIN MỜI CÁC ÔNG QUÁ BỘ, TÔI CHỮA BỆNH NÀY

BỆNH TRĨ (tức là bệnh lòi tí) thực khiến người mắc phải, chẳng những là đau đớn, như cần đến khi đại tiện càng rất thì lại hay đi đâu đến, thật là bất tiện cho người ta lắm, hễ không chữa ngay cho khỏi, để lâu thì càng ngày càng thêm nặng về sau khó chữa.

Khi sưng chữa bệnh này đều dùng dao cắt cho nên người có bệnh lấy làm đau đớn, nếp nên lòi đang tâm nghiến của một cách mới chuyên-trị chữa bệnh này không đau, không sót, chỉ trong mấy hôm thôi những nỗi man tự kỷ rang rời, mà trong khi đang chữa cứ thế làm lụng như thường không mất thì giờ. Vậy ngài nào mắc phải bệnh này xin mời đến.

M. TCHUONG-QUAY-LAM
35, Phố hàng Bròve. — HANOI

Sáng tiếp khách từ 8 giờ rưỡi cho đến 2 giờ chiều, đi chữa từ 2 giờ rưỡi đến 6 giờ.
Các lĩnh xa đều xin nếu tiện.
Thư từ xin trả lời ngay. 2006

CÓ THẤY CON DÂU NÀY

KHẮC VÀO LƯỠI DAO

thì mới là hạng tốt, mà dùng nó thì thực là bền.

PACHOD Frères & Cie LYON 2058

Hàng tốt giá rẻ

Hàng-đào hiệu LƯƠNG-THÔNG-HING.

Hai mươi năm lẻ, tiếng lừng gần xa.

Đồ vàng, đồ bạc, đồ ngà,
Kim cương bảo thạch cùng là chân-châu,
Của sang vật lạ thiếu đâu,
Kiểu làm lại sẵn thợ Tây thợ Nam.

Hồng kông thêm thợ Tàu sang,
Thợ làm cẩn thận giá hàng phải chăng,

LƯƠNG-THÔNG-HING
Bijoutier,
41, Rue de la Soie. 41
HANOI

RƯỢU BẠT-HẢ **GET PIPPERMINT GET** rượu này uống đã mát mồ và mát khan tiếng.

KIM-CƯƠNG XIÊM

Bản-hiệu mới về một ít KIM-CƯƠNG XIÊM để làm mặt-nhẫn và hoa-tai, thật-sáng và nhanh lắm chẳng kém gì kim-cương tây. Qui-khách nên đến chọn mau kẻo hết mất cơ-hội, vì thứ này cũng hiếm ; không thường có, đem đi làm quà mấy đám cưới thì rất qui, thật là sang-trọng.

Kỳ tàu này mới sang

Laine complets et pardessus, imperméable cùng các thứ hàng to lụa Tây-Nam rất mới. Giá bán phải chăng.

Xin hỏi : **Hiệu NAM-THỊNH**
Soieries — 6 Rue des Cantonnais — Hanoi

Nhà Bán-đồ « TẦM-TẦM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

HÀNG MỚI VỀ

Enveloppes và chambres à air xe tay
Vải xanh lợp mui thật tốt khổ rộng 1m20 giá 2$20 một thước
Chục xe, vòng bánh, nan hoa, vân vân.

Các hiệu xe nên mua ngay được giá hạ

SOCIÉTÉ FRANÇAISE DE TRANSPORTS
SOCIÉTÉ ANONYME AU CAPITAL DE 1.800.000 FRANCS
POUSSE-POUSSE SAIGONNAIS
7, Boulevard Bobillot, Hanoi 2009

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

RUE PAUL BERT. HANOI

Từ thứ năm mồng 3 tháng giêng tây cho đến 12

Bán chiêu khách

Những nước hoa, đồ rửa mặt, đồ bằng da, đồng-hồ, giầy bút, đồ ảnh, xe-đạp, các đồ tập thể-thao, súng, các đồ dùng trong nhà, đồ khâu, đồ sắt, các thứ hóa-chất, đồ điện, áo chemise, bít-tất

Ở' gian bán các thứ đồ ăn

Bán riêng các thứ đồ ăn mới sang kỳ tầu vừa rồi và các thứ rượu

Bây giờ giá bạc cao, các qui-khánh nên nhân mà mua

Xin lại xem các gian hàng của bản-hiệu.

Ann. Tél. : MAGASINRIS — TÉLÉPHONE N° 126

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN-CRUET
là một vị tinh hảo không có pha chế nhẹn môn
Một hoàn 0,50 cgr. (uống từ 3 đến 8 hoàn trong 24 giờ)
TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẮT-LÉO VÀ GẦN-CỐT
THUỐC PHÁP — Trữ tại : 6, Rue de Pas-de-la-Mule, PARIS — Ở PHÁP QUỐC LẤM —
Cũng có bán tại : Hanoi, Bi, CHASSAGNE, Pharm. — Haiphong, L. BOURGOUIN, Pharm. — các tỉnh lớn đều có bán.

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU
(hiệu đầu nai)

Phần nhiều người chết vì bệnh thương-hàn và bệnh ho lao, thực hai bệnh ấy đáng sợ, vì làm cho hao mòn nói giống của ta ấy là bệnh hao mòn vậy. Bệnh ấy người ta thường không đề phòng mấy, khi mới phải cũng không lấy gì làm nặng, sau dần dần nó làm cho yếu các phế-tạng và làm cho gầm hết cả chất tươi đi nữa. Nếu khi có bệnh thì chữa cho khỏi, chớ người đã bị bệnh hao mòn mấy chữa. A mắc phải.

Vậy thì nên dùng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai). Dù gì thuốc này thì da mặt xanh, sức lực kém đi, công việc lại muốn ăn ăn mau thường, ăn uống để tiêu, khỏe mạnh lợi lắng.

Chỉ dùng 4 lọ *Dragées Rabuteau*, thì phòng ốm sợ bệnh hao mòn nữa.

Ở các hàng thuốc chế lọ đều có bán. 2004

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái phép chế thuốc này khảo-cứu đã lâu năm, và cái cách làm, lại tinh-vi cẩn-thận, nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.

Những khi cơ-thể cần dùng phải bổ dưỡng rất mạnh, thì dùng thuốc này chắc và nhậy lắm.

Bệnh huyết suy, bệnh gan yếu, bệnh ghíp, bệnh sốt rét rừng, v. v.

Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Giá bán : 2$50 một litre

Hiệu Bào chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, Hanoi

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ
酒補

J. BLANC *(dệ nhất hạng bào-chế)*
Ông L. BLANC *(người nối-nghiệp)*
HANOI (Bắc-kỳ)
chỉ ra
Giá bán **2$40 một lít.**

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con
每日午各服各姓沒喉關欲喫酒

Bán tại : Hiệu Bào-chế **J. BLANC**
31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi
2008

Bản số hóa thực hiện bởi Trung tâm Lưu trữ Hán Nôm (07-14) tặng Huỳnh Chiêu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)